

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန
သစ်တောဦးစီးဌာန

ကျွန်းပင်စိုက်ပျိုး၊ ပြုစုခြင်းနည်းစနစ် ဒီဂျစ်တယ်

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်

ကျွန်းပင်စိုက်ပျိုး ပြုစုခြင်းနည်းစနစ် အိတ်ဆောင်

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်

မာတိကာ

မြန်မာ့ကျွန်းသစ်	၅
ကျွန်းသစ်၏ ထူးခြားသော ဂုဏ်သတ္တိများ	၈
မြန်မာကျွန်း၏ မူရင်းဒေသ ပဲခူးရိုးမ (Home of Teak)	၉
ကျွန်းပင်စိုက်ပျိုးပြုစုခြင်း	၁၀
ကျွန်းစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ရခြင်း ရည်ရွယ်ချက်	၁၀
စိုက်ပျိုးခြင်းနည်းစနစ်	၁၂
မြေနေရာရွေးချယ်ခြင်း	၁၂
ယာခွဲဝေခြင်း	၁၅
မြေပြုပြင်ခြင်း	၁၇
(က) တောရှင်းခြင်း (Land Cleaning)	၁၇
(ခ) မီးတားလမ်းပြုလုပ်ခြင်း	၁၈
(ဂ) နေလှမ်းခြင်း	၁၈
(ဃ) မီးရှို့ခြင်း	၁၉
(င) ကျွန်းခွေခြင်း	၂၀
(စ) ပန္နက်ရိုက်ခြင်း (Staking)	၂၁
(ဆ) ကျင်းတူးခြင်း(Digging)	၂၂

(ဇ) ပျိုးဥယျာဉ်တည်ထောင်ခြင်း	၂၂
(ဈ) ပျိုးပင်များသယ်ပို့ခြင်း	၂၇
(ည) စိုက်ပျိုးခြင်း	၂၈
ပြုစုခြင်းနည်းစနစ်	၃၀
ပေါင်းသင်ရှင်းလင်းခြင်းနှင့် ခါးဆွခြင်း	၃၀
ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းနည်းစနစ်	၃၄
သေပင်ဖာထေးခြင်း (Patching)	၃၄
မီးကာကွယ်ခြင်း (Fire Protection)	၃၅
(က) မီးတားလမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း	၃၆
အပြင်မီးတားလမ်း	၃၆
အတွင်းမီးတားလမ်း	၃၇
မီးအရံကွက်	၃၈
(ခ) မီးစောင့်များထားရှိခြင်း	၃၉
(ဂ) သတိပေးတားမြစ်ခြင်း	၄၀
(ဃ) စည်းရုံးပညာပေးခြင်း	၄၁
သေပင်ရှင်ပင်ရေတွက်ခြင်း (Counting)	၄၂

မြန်မာ့ကျွန်းသစ်

၁။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝကျွန်းပေါက်ရောက်သော နိုင်ငံများအနက် ကျွန်းတောဧရိယာ အများဆုံးပိုင်ဆိုင်သော နိုင်ငံဖြစ်သည့်အပြင် အရည်အသွေး အကောင်းဆုံး ကျွန်းသစ်များ ထွက်ရှိရာဒေသလည်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ကျွန်းသစ်၏ အခြားသစ်များထက် သာလွန်သော အရည်အသွေးရှိမှုနှင့် ဘက်စုံအသုံးဝင်မှုတို့ကြောင့် အလောင်းမင်းတရားကြီးလက်ထက် ၁၇၅၂ ခုနှစ်တွင် ကျွန်းသစ်ကို တော်ဝင်သစ် (Royal Tree) အဖြစ် သတ်မှတ်လျက် မြန်မာ့ကျွန်းသစ်များကို ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ထုတ်လုပ်ခြင်းမပြုရန် ကန့်

သတ်ခြင်းဖြင့် မြန်မာ့အဖိုးတန် ကျွန်းတောများ အခွန်ရှည်စွာ တည်တံ့စေရန်နှင့် နောင်သားစဉ်မြေးဆက် ထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၃။ ပထမ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲ (၁၈၂၄-၁၈၂၆) ဖြစ်ပွားပြီး ရခိုင်နှင့် တနင်္သာရီဒေသများ အင်္ဂလိပ် လက်အောက် ကျရောက်၍ အင်္ဂလိပ်ရေတပ် သင်္ဘောများ တည်ဆောက်ရန် အတွက် ကျွန်းသစ်အမြောက်အများ ထုတ်ယူမှုကြောင့် မော်လမြိုင်မြို့အနီးရှိ အဖိုးတန် ကျွန်းတောများ အမြောက်အများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသည်။

၄။ ၁၈၅၂ ခုနှစ်၊ ဒုတိယ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲ ဖြစ်ပွားပြီးနောက် မုတ္တမနှင့် ပဲခူးဒေသများ သိမ်းပိုက်ခံရသဖြင့် နိုင်ငံပိုင် သစ်တောဧရိယာ၏ သုံးပုံတစ်ပုံခန့် ကျယ်ဝန်းသော ပဲခူးရိုးမ ကျွန်းတောများ အင်္ဂလိပ် လက်အောက်သို့ ကျရောက်သွားပါသည်။

၅။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် မြန်မာ့ကျွန်းတောများကို အခွန်ရှည်စွာတည်တံ့စေရန်နှင့် စနစ်တကျ ထုတ်ယူ သုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် ၁၈၅၅ ခုနှစ်တွင် ဂျာမန်ရုက္ခဗေဒပညာရှင် ဒေါက်တာ ဘရန်းဒစ်ကို ခေါ်ယူ၍ ပဲခူးရိုးမ ကျွန်းတောများကို လေ့လာစေခဲ့ပါသည်။ ဒေါက်တာ ဘရန်းဒစ်၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် နိုင်ငံ

တကာတွင် ထင်ရှားသည့် တောင်ယာစနစ် (Taungya System) ဖြင့် ကျွန်းစိုက်ပျိုးခြင်းကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး မြန်မာ့ ရွေးချယ် ခြင်းစနစ် (Myanmar Selection System) ဖြင့် စနစ်ကျသော သစ်တောအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုကို အစပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်းသစ်၏ ထူးခြားသော ဂုဏ်သတ္တိများ

- ၁။ သစ်မျှင်ဖြောင့်တန်း၍ ခံနိုင်အား၊ မာရည်အားနှင့် ပုံတည်မြဲမှုကောင်းခြင်း၊
- ၂။ သစ်အရောင်းအသွေးလှပ၍ ခိုင်ခံ့ပေါ့ပါးခြင်း၊
- ၃။ ကျုံ့ခြင်း၊ ကြွခြင်းမရှိခြင်း၊ ရာသီဥတုဒဏ် ခံနိုင်ခြင်း၊
- ၄။ မှိုမတက်ခြင်း၊ ချမစားခြင်း၊
- ၅။ အဆောက်အဦး ပရိဘောဂ၊ ပန်းပုရုပ်စသည်များ ပြုလုပ်ရာတွင် ဖြတ်တောက်ခွဲစိတ်မှုလွယ်ကူခြင်း၊ လိုရာပုံသွင်းနိုင်ခြင်း။

မြန်မာကျွန်း၏ မူရင်းဒေသ ပဲခူးရိုးမ
(Home of Teak)

ပဲခူးရိုးမသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးအကောင်းဆုံး ကျွန်းသစ်များ ပေါက်ရောက်ရာ မူလဒေသ ဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ပဲခူးရိုးမတွင် ကျွန်းစိုက်ခင်းများအား နှစ်စဉ် စိုက်ပျိုးလာခဲ့ရာ ၁၉၈၁ မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်ထိ (၃၃၃,၆၇၇) ဧက တည်ထောင်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်းပင်စိုက်ပျိုးပြုစုခြင်း

ကျွန်းစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ခြင်း ရည်ရွယ်ချက်

၁။ နိုင်ငံတော်၏ ကျွန်းသစ်ပိုင်ဆိုင်မှုအား လက်ရှိအခြေအနေထက် လျော့နည်းမသွားစေရေး၊ စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်ရေးနှင့် နိုင်ငံ့ဘဏ္ဍာရှာဖွေရာ၌ ကျွန်းသစ်မှ အထောက်အကူပြုနိုင်မှု အနေအထား ဆက်လက် ကောင်းမွန်စေရေးတို့အတွက် မူလကျွန်းပေါက်ရောက်ရာဒေသများရှိ တောနိမ့်/တောပျက်များတွင် ကျွန်းစိုက်ခင်းများ ပြန်လည်တည်ထောင်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂။ ထိုသို့ပြန်မာကျွန်းတောများ ရေရှည်တည်တံ့ရေး ကြိုး

ပမ်းရာတွင် စိုက်သမျှကျွန်းပင်ရှင်သန်စေရေး၊ သက်တမ်းနှင့် ညီမျှသော ဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိစေရေး၊ အောင်လုံကောင်းမွန်သော ပင်လုံးပင်စည်ရရှိရေးတို့အတွက် မှန်ကန်သောတည်နေရာ ရွေးချယ်မှု၊ နည်းစနစ်ကျစွာ စိုက်ပျိုးနိုင်မှုနှင့် စနစ်တကျပြုစု ထိန်းသိမ်းမှုတို့ လိုအပ်သည့်အလျောက် ဤလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်အတွက် “ကျွန်းပင် စိုက်ပျိုးပြုစုနည်း အိတ်ဆောင်စာအုပ်”ကို ပြုစုဖြန့်ဝေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးခြင်း နည်းစနစ်

မြေနေရာရွေးချယ်ခြင်း

၁။ သစ်ထုတ်လုပ်မှု များပြားပြီး သွားလာရေး အဆင်ပြေ၍ စီမံအုပ်ချုပ်ရန် လွယ်ကူသည့် နေရာများကို အဓိကရွေးချယ်ရမည်။

၂။ ဝါးတောကြီးများနှင့် အဖိုးတန်သစ်ပင်အနည်းငယ်သာရှိသည့် ဧရိယာများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ်ရမည်။

၃။ (၁)ကေတွင် လုံးပတ်(၂')နှင့်အထက် ကျွန်းနှင့်သစ်မာအုပ်စု(၁)သစ်မျိုးများ (၁၀)ပင်နှင့်အထက်ရှိက မရွေးချယ်သင့်ပါ။

၄။ ဝါးသုန်းတောများအား မရွေးချယ်သင့်ပါ။

၅။ မိုးရေချိန် လက်မ(၄၀)အထက်ရွာသွန်းပြီး ပေ(၃၀၀၀) ထက် မမြင့်သည့် ဒေသတွင် ကျွန်းကောင်းစွာ ပေါက်ရောက် ပါသည်။

၆။ ကျသောင်းဝါး၊ တင်းဝါး၊ ဝါးပိုးမျက်ဆံကျယ်နှင့် ဝါးဖြူ တို့သည် ကျွန်းပင်နှင့် မိတ်ဖက်ပင်များဖြစ်သဖြင့် အဆိုပါဝါးမျိုး ပေါက်ရောက်သည့် နေရာများကို ရွေးချယ်သင့်ပါသည်။

၇။ တောင်ယာနည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးသဖြင့် အပေါ်ယံ မြေလွှာ အဖုန်းအကာမဲ့ခြင်း၊ အရွက်များကြီးမားပျံ့ကားသည့် အပင်မျိုး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးကာစတွင် မြေတိုက်စားမှုဖြစ်နိုင်သဖြင့် မတ်စောက်သော တောင်စောင်းဧရိယာများကို ရှောင်ရှားသင့် ပါသည်။

၈။ ရေစီးရေလွှာကောင်းမွန်ပြီး သဲမြေ၊ နွဲ့မြေ၊ သဲဆန် သော မြေစေး၊ နွဲ့မြေတို့ကို ကြိုက်နှစ်သက်သည်။

၉။ မြေအတန်းအစား II/ III အထက်ဖြစ်ရပါမည်။

၁၀။ ဝန်ထမ်းများ လက်လှမ်းမီစွာ အုပ်ချုပ်နိုင်ပြီး စိုက်ခင်း ဟောင်းများနှင့် ဆက်စပ်သောနေရာများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ် ခြင်းအားဖြင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရာတွင် လွယ်ကူစေသည့်အပြင် စိုက် ခင်းဟောင်းများ ထိန်းသိမ်းခြင်းကိုလည်း တပါတည်း ဆောင် ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၁။ တောင်ယာလုပ်သားနှင့် နေ့စားလုပ်သား အလုံ အလောက်ရရှိနိုင်သော နေရာဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၁၂။ မဟာဓါတ်အားလိုင်း ဖြတ်သန်းသော နေရာဖြစ်ပါက ဓါတ်အားလိုင်း၏ ဝဲ/ယာ အနည်းဆုံး ပေ ၅၀ ချန်လှပ်၍ ရွေးချယ်ရပါမည်။

ယာခွဲဝေခြင်း

၁။ စိုက်ခင်းလုပ်ငန်း အဆင့်ဆင့်၏ ပြီးစီးမှု/ ဆောင်ရွက် နိုင်မှုကို အုပ်ချုပ်မှုမြေပုံအဖြစ် အသုံးပြုပြီး စီမံအုပ်ချုပ်နိုင် ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

၂။ နိုင်ငံဘာ (၁၅)ရက်မှ ဒီဇင်ဘာလ (၁၅)ရက်နေ့အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ ယာသမားတစ်အိမ်ထောင်၏ လုပ်သားဦးရေနှင့် လုပ် ကိုင်နိုင်စွမ်းအပေါ်သုံးသပ်၍ နိုင်နင်းမည့်ဧရိယာကို ခွဲဝေပေး ရပါမည်။

၄။ မတ်စောက်သည့် တောင်ကုန်းဧရိယာများတွင် ချောင်း ငယ်/မြောင်းငယ်နှင့် ခင်ကြာများကို နယ်နမိတ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးပြီး မြေပြန်နှင့် ပြေပြစ်သည့် ခင်တန်း/ တောင်

ကုန်းငယ်များသာဖြစ်ပါက စိုက်ခင်း၏ အလျားအလိုက် အခြေခံလိုင်းကို မူတည်၍ (၃)ဧက / (၅)ဧက စသည်ဖြင့် စတုရန်းကွက်ပုံဖော်ပြီး ထောင့်တိုင်းတွင် ငှက်တိုင်များ စိုက်ထူ၍ မှတ်သားပေးရမည်။

၅။ ယာခွဲဝေမှုကို မြေပုံပေါ်တွင် စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင်ရေးဆွဲထားရမည်။

မြေပြုပြင်ခြင်း

(က) တောရှင်းခြင်း (Land Cleaning)

- တောင်ယာခုတ်ခြင်းဟု ခေါ်ပါသည်။
- ဒီဇင်ဘာ(၁၅)မှ ဖေဖော်ဝါရီ(၂၈) အတွင်း ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- အောက်ခံပင်များ၊ ဝါးပင်များ၊ ခြံနွယ်များကို ဦးစွာ ခုတ်လှဲပြီးမှ အပင်ကြီးများကို အောက်ခံပင်များပေါ်သို့ လှဲချရမည်။
- အပေါ်သို့ ထိုးထောင်နေသည့် ကိုင်းတက်များကို ဖြတ်တောက် / ခုတ်စင်းခြင်းဖြင့် မီးလောင်မှုကို ကောင်းစေနိုင်ပါသည်။
- ဝါးပင်ခြောက်များ၊ ပင်သေခြောက်များအား မီးရှို့ချိန်တွင် ပါဝင်လောင်ကျွမ်းမည်ဟုယူဆချက်ဖြင့် မခုတ်ဘဲ ချန်ထားခဲ့ရပါ။

(ခ) မီးတားလမ်းပြုလုပ်ခြင်း

- ခုတ်ပြီးစ တောင်ယာကွက်အား မီးလောင်သွားပါက နောင်မီးရှိချိန်တွင် အဓိကလောင်စာဖြစ်သောအရွက်များ၊ ဝါးခြောက်နှင့်အကိုင်းငယ်များ မရှိတော့သဖြင့် မီးကောင်းစွာ လောင်ကျွမ်းနိုင်ခြင်း မရှိနိုင်သောကြောင့် မီးကာကွယ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
- တောင်ယာကွက်ပတ်လည်တွင် အကျယ် (၁၂')ရှိ မီးတားလမ်းဖောက်လုပ်၍ မီးလောင်နိုင်သည့်အမှိုက်သရိုက်များကို ဖယ်ရှားရှင်းလင်းရမည်။
- လူဝင်လူထွက်များသည့် ဧရိယာတဝိုက်တွင် အကျယ် ပေ (၅၀)မှ ပေ(၁၀၀)အတွင်း မီးလှန်ထားရပါမည်။

(ဂ) နေလှမ်းခြင်း

- မိုးနည်းပိုင်းဒေသများတွင် တောခုတ်ပြီးနောက်ရက် (၂၀) မှ (၃၀)အတွင်း မိုးများသည့် ဒေသများတွင် ရက်(၃၀)မှ (၄၀)ခန့်ထိ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဃ) မီးရှို့ခြင်း

- မတ်လ(၁၀)ရက်မှ ဧပြီလ(၁၀)ရက် မတိုင်မီ အပြီး ဆောင်ရွက်ရမည်။
- မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် ဧပြီလ (၁၅)ရက် ဝန်းကျင်၌ သင်ကြိန်မိုးရွာတက်သဖြင့် ယင်းကာလ မတိုင်မီ မီးရှို့ခြင်းလုပ်ငန်း ပြီးစီးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- အန္တရာယ်များသော လုပ်ငန်းဖြစ်သဖြင့် ဝန်ထမ်းနှင့် လုပ်သားများ သဘောပေါက်အောင် ရှင်းလင်းမှာကြားပြီး ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်မှု ပြုလုပ်ပြီးမှ အချိန်ကိုက် စီမံချက်ချ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- လေအောက်ပိုင်းမှ စတင်၍ မီးရှို့ရမည်။
- တောင်ယာကွက်၏ မျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထားနှင့် အကွက်တွင်း လွယ်ကူစွာ သွားလာနိုင်မည့် လူသွားလမ်း၊ လှည်းလမ်းတို့ပေါ် မူတည်၍ မည်သည့်အပိုင်း/နေရာမှ စတင်ရှို့ရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။
- မီးရှို့သူများအတွက် ဆုတ်လမ်းများ ရှင်းလင်းထားပြီး စီစဉ်တကျ ပြန်ဆုတ်ခြင်း၊ အဆင့်ဆင့်မီးရှို့ခြင်းကို အချိန်ကိုက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

- စခန်းတဲ၊ အဆောက်အဦးနှင့် စိုက်ခင်းဟောင်းများ အား မီးမကူးစက်စေရန် ကြိုတင် ကာကွယ်ထားရမည်။
- ကျေးရွာများနှင့် နီးစပ်ပါက ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့သို့ မီးရှို့မည့်နေ့ရက်နှင့် အချိန်နာရီတို့ကို ကြိုတင် အကြောင်းကြားထားရမည်။
- လေငြိမ်သည့် နေ့လည်(၁၂)နာရီမှ မွန်းလွဲ(၂)နာရီ အတွင်း အပြီးဆောင်ရွက်ရမည်။
- မီးရှို့ရာတွင် မီးတုတ်ကို အသုံးမပြုဘဲ ဂုံနီအိတ်စုတ်ကို ရေနံ(သို့) ဒီဇယ်ဆီစိမ်ပြီး မီးရှို့မည့်နေရာသို့ ရောက်မှ မီးခြစ်ဖြင့်ရှို့ရမည်။

(င) ကျွန်းခွေခြင်း

- ကျွန်းခွေခြင်းသည် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးမည့် ဧရိယာအား ရှင်းလင်းပေးသည့် လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။
- မီးမလောင်ဘဲ ကျန်နေသည့် သစ်/ဝါး အပိုင်းအစများကိုစုပုံ၍ ပြန်လည် မီးရှို့ရသည့်လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။
- တောင်ယာမီးရှို့ပြီးနောက် (၁)ပတ်ခန့် အကြာတွင် ဆောင်ရွက်ရပါသည်။
- မီးလောင်ကျွမ်းမှုမရှိသော အပိုင်းအစများကိုကောက်

ယူ၍ အနီးရှိ သစ်ငုတ်(သို့) ဝါးငုတ်များပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ မီးလောင်မနာဘဲကျန်ခဲ့သည့် ဧရိယာများပေါ်တွင် စုပုံ၍လည်းကောင်း၊ မီးပြန်လည်ရှိ ရမည်။

- တောင်ယာခုတ်စဉ်က အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ကျန်ခဲ့သည့် ဝါးပင်များ၊ သစ်ပင်ခြောက်များ၊ ကိုင်းဖျားများအား ပြန်လည် ခုတ်လှဲ၍ စုပုံမီးရှိရမည်။
- လျှိုမြောင်အနီးရှိ မီးမလောင်ဘဲ ကျန်နေသည့်ပင်စည်များအား လျှိုမြောင်အတွင်းသို့ လိုမ့်ချရမည်။

(စ) ပန္နက်ရိုက်ခြင်း(Staking)

- စိုက်ပျိုးရန်အတွက် ပန္နက်အမှတ်အသားများအကွာအဝေးညီညီ ရိုက်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ၈ ဂွ' x ၈ ဂွ' (၆၀၀)ပင် (သို့) ၉' x ၉' (၅၄၀)ပင် ရိုက်မှတ်လေ့ရှိပါသည်။
- စိုက်ခင်းတစ်ခုလုံး ကျွန်းခွေပြီးသည်အထိ စောင့်ဆိုင်းခြင်းမပြုဘဲ ကျွန်းခွေပြီးစီးသလောက် ဧရိယာများမှ စတင်၍ အစောဆုံး ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- တောင်စောင်းများတွင် ပန္နက်ရိုက်မှတ်ပါက မိုးရေကြောင့် မြေဆီလွှာတိုက်စားမှု လျော့နည်း သက်

ကျွန်းပင်စိုက်ပျိုးပြုစုခြင်းနည်းစနစ်၊ အိတ်ဆောင်

- သာစေရန် ဝက်ခေါင်းထိုးစနစ်ဖြင့် စိုက်မှတ်ရပါမည်။
- ဧပြီလ(၂၀)ရက်နေ့မှ မေလ(၃၀)ရက် အတွင်းအပြီး ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဆ) ကျင်းတူးခြင်း(Digging)

- အလျား ၂ပေ၊ အနံ ၂ ပေ၊ အနက် ၂ ပေအရွယ် အစားတူးသင့်ပါသည်။
- ကျင်းတူးရာတွင် အပေါ်ယံမြေကို သီးခြားဖယ်ထားပြီး ကျင်းပြန်ဖို့သောအခါ ဦးစွာ ထည့်သွင်းခြင်းဖြင့် အဟာရပြည့်ဝသော အပေါ်ယံမြေဆီလွှာနှင့် သစ်မြစ်များ ထိတွေ့ကာ အဟာရများကို အလွယ်တကူ စုပ်ယူစားသုံးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(ဇ) ပျိုးဥယျာဉ်တည်ထောင်ခြင်း

- ကျွန်းစေ့ရင့်မှည့်ချိန်သည် ဒီဇင်ဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်းဖြစ်သဖြင့် ဖေဖော်ဝါရီလမှ စတင်၍ သစ်စေ့စုဆောင်းရမည်။
- (၁)ပြည်လျှင် ကျွန်းစေ့ပေါင်း (၉၈၀)ခန့် ပါဝင်သဖြင့် သစ်စေ့၏ အောင်လုံမှုအခြေအနေကို ဆန်းစစ်ပြီး လိုအပ်သည့် အရေအတွက်ကို စုဆောင်းရမည်။

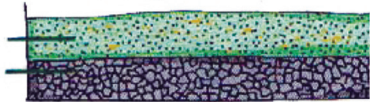
- အညှောင့်ဖောက်ဘောင်(Seed Bed)ကို တစ်ဖက် ပါပုံစံအတိုင်း ပြုလုပ်ရမည်။

အညှောင့်ဖောက်သေတ္တာ

သဲကြမ်း (၃ လက်မ)

နွားချေး၊ မြေဆွေး
(၃ လက်မ)

အညှောင့်ဖောက်ဘောင်အတွင်း သန့်နှင့်မြေဆွေးရောစပ်ထားပုံ

- ပျိုးအိတ်အတွင်း ထည့်သွင်းရန် မြေရောစပ်ခြင်းကို အပေါ်ယံမြေသား မြေဆွေး နွားချေး သဲတို့အား ၃ : ၁ : ၁ : ၁ ဖြင့် ရောစပ်လျှင် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။
- ပလတ်စတစ် ပျိုးအိတ်သို့ မြေသွပ်ရာတွင် မကျပ် လွန်း၊ မပွလွန်းအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

မြေထည့်စဉ် အနည်းငယ် ဆောင့်ပါ

သစ်စိုက်ပျိုးသည့်

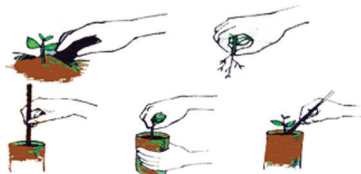

မြေသွပ်သည့်

မြေသွပ်သည့်

- ပျိုးအိတ်များကို ပျိုးဘောင်အတွင်းစနစ်တကျ ညီညာစွာ အစီအရီ ထားရှိရမည်။
- ပျိုးပင်မထည့်မီ အစိုဓာတ်လုံလောက်စွာ ရရှိစေရန် ရေအကြိမ်ကြိမ်လောင်းရမည်။
- အစိုဓာတ်လုံလောက်စွာ ပျံ့နှံ့စေရပါမည်။
- အညှောင့်ဖောက်ဘောင် (Seed Bed) အတွင်းမှ အညှောင့်ပေါက်လာသောပျိုးပင်ပေါက်သည် အစေ့အရွက်အပြင် အရွက်တစ်စုံ ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးလာပါက ပျိုးအိတ်အတွင်းသို့ ကူးပြောင်းရမည်။
- ပျိုးကူးရာတွင် ပျိုးပင်ပေါက်၏ အရင်းမှမြေကိုတုတ်ချွန်ဖြင့် ထိုးကော်၍ အမြစ်များ မနာအောင် မယူရပါမည်။
- ပျိုးအိတ်၏ အလယ်မြေသားကို တုတ်ချွန်ဖြင့် အပေါက်ဖောက်၍ ပျိုးပင်ငယ်၏အမြစ်ပိုင်းကို ထည့်ပြီး မြေသားနှင့် ထိကပ်အောင် ပြန်ကပ်ရပါမည်။

ပျိုးကူးခြင်း

- ပျိုးပင်(၁၀၀)အတွက် အနည်းဆုံး တစ်နေ့ရေ (၁) ဂါလံခန့် လောင်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ရေပမာဏ မည်မျှလောင်းသင့်သည် ဆိုသော အချက်သည် အပူချိန်နှင့် လေတိုက်နှုန်းပေါ်မူတည်ပါသည်။
- ယေဘုယျအားဖြင့် မနက်နှင့် ညနေ (၂) ကြိမ် လောင်းသင့်ပါသည်။
- ပျိုးပင် ရက်(၄၀-၆၀)မှစ၍ နံနက်နှင့် ညနေတွင် (၂)ကြိမ် စုစုပေါင်း(၄)ကြိမ် လောင်းသင့်ပါသည်။
- ပျိုးအိတ်များအတွင်းမှ ပေါင်းပင်များကို ရှင်းလင်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ပုံမှန်အားဖြင့် မြေဩဇာကျွေးရန် မလိုအပ်ပါ။ လိုအပ်မှသာ ကျွေးရပါမည်။
- ပျိုးပင်များကို ပိုးမွှားအန္တရာယ်မှ ကာကွယ် ပေးရပါမည်။
- ပျိုးပင်များ အရွယ်ညီ ကြီးထွားစေရေးအတွက် ပျိုးပင်အသေးအကြီးစီခြင်းနှင့် ပင်ညှံ၊ ပင်လှီ၊ ပင်သေရွေးထုတ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရပါသည်။

အကြီးအသေး
မစီမီပုံ

စီပြီးပုံ

ဖယ်ရှားရမည့်အပင်များ မစီမီပုံ

- ပျိုးသန့်ခြင်းကို ပျိုးသက်(၄၅)ရက်သားခန့်မှစ၍ပြုလုပ်သင့်သည်။
- စိုက်ခင်းသို့ မပို့မီ ပျိုးပင်များ အကြမ်းခံနိုင်စေရန်
 - (၁) အမြစ်ဖြတ်ခြင်း၊ (၂) ပျိုးစင် အမိုးလှုပ်ခြင်း၊
 - (၃) ရေဖြတ်ခြင်း၊ (၄) အပင်ချဲ့ခြင်း၊ (၅) ခေါင်ညွန့်ဖြတ်ခြင်းတို့ကို လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

(ဈ) ပျိုးပင်များသယ်ပို့ခြင်း

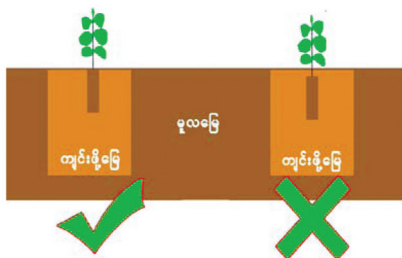
- ပျိုးပင်များကို စိုက်ခင်းအတွင်းသို့မပို့မီ (၁)ရက်ကြို၍ ရေအဝလောင်းထားရမည်။
- မြေပြန့်ဖြစ်ပါက သင့်လျော်သည့် ယာဉ်များဖြင့် လည်းကောင်း၊ တောင်ကုန်း/ တောင်တန်းများဖြစ်ပါက ဆင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လူအားဖြင့် လည်းကောင်း အဆင်သင့်သလို သယ်ပို့လေ့ရှိပါသည်။
- ပျိုးအိတ်များကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် ပင်စည် (သို့) အရွက်များမှ ကိုင်တွယ်ခြင်း မပြုရပါ။

- အပင်(၂၀)မှ (၂၅)ပင်ခန့် စီရီထည့်သွင်းနိုင်သည့် သေတ္တာများဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပျိုးပင်များကို မထိခိုက်နိုင်သည့် ပလိပ်၊ ဝါးခြင်းတောင်းစသည်တို့ဖြင့် ဖြစ်စေ သယ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။
- သယ်ဆောင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ အကွက်တွင်းစုပုံရာတွင်လည်းကောင်း၊ ပြင်းထန်သောနေပူဒဏ်၊ လေပြင်းဒဏ်ခံရခြင်းတို့မှ ဂရုပြုကာကွယ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(ည) စိုက်ပျိုးခြင်း

- မိုးဦးရာသီ မြေအစိုဓာတ် လုံလောက်ချိန်တွင် စတင်စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။
- အစိုဓာတ်လုံလောက်ပါက စိုက်ချိန်စောလေ ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် စိတ်ချရလေ ဖြစ်ပါသည်။
- စိုက်ပျိုးရာတွင် ပျိုးပင်၏မြေလုံးမပျက်စေရန် အထူးဂရုပြုဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ပျိုးအိတ်၏အောက်ခြေမှ အစပြု၍ ဘေးတလျှောက် ဓားဖြင့်ခွဲပြီး ပလပ်စတစ်အိတ်ကို ဖယ်ရှားရပါမည်။
- ပျိုးအိတ်၏ မျက်နှာပြင်နှင့် မြေမျက်နှာပြင် တပြေးညီဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

- ပျိုးအိတ်မြေချပြီးလျှင် မြေလုံးနှင့် ဖို့မြေ အကြား လေဟာနယ်မရှိအောင် ဖိသိပ်ပေးရပါမည်။
- ပျိုးပင်ကို ထောင်မတ်နေအောင် စိုက်ပျိုးရပါမည်။
- လိုအပ်ပါက ပင်စည်ကို ပန္နက်တိုင်နှင့်ကပ်၍ ဆွေးလွယ်သော ကြိုးဖြင့် ချီနှောင်ပြီး တည့်မတ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။

မြေမြှေးမြှေးနည်းစနစ်

ပေါင်းသင်ရှင်းလင်းခြင်းနှင့် ခါးဆွခြင်း

- သဘာဝအတိုင်း ပြန်လည်ပေါက်ရောက် လာသော အပင်များ၊ ပေါင်းပင်များ၊ ဝါးပင်များနှင့် ယှဉ်ပြိုင်၍ မြေဆီဩဇာ၊ အစိုဓာတ်နှင့် အလင်းရောင်လှယူရခြင်းမှ ကင်းလွတ်စေရန်အတွက် ယှဉ်ပြိုင်ပင်များအား ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- ပေါင်းသင်ရှင်းလင်းခြင်းနှင့်အတူ ပင်ခြေပတ်လည် မြေသားအား တူးဆွ၍ မြေတောင် မြှောက်ခြင်းကို

ပူးတွဲဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လေဝင်လေထွက် ကောင်းမွန်ပြီး အပင်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

- ပေါင်းသင်ရှင်းလင်းခြင်းကို မိုးရာသီ (တစ်နည်း) အပင်တိုးတက်မှု အကောင်းဆုံးရာသီ (Plant Growing Season) တွင် ဆောင်ရွက်ပေးရပါသည်။
- ယှဉ်ပြိုင်ဘက် အပင်များကို ကျော်လွှား လွှမ်းမိုးနိုင်သည့် ကျွန်းပင်(၃)နှစ်သား အရွယ်အထိ ပေါင်းသင်ရှင်းလင်းခြင်းကို ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။
- ပထမနှစ်တွင် (၃)ကြိမ်၊ ဒုတိယနှစ်နှင့် တတိယနှစ်တွင် (၂)ကြိမ်စီ ဆောင်ရွက်ပါသည်။
- လိုအပ်ပါက စတုတ္ထနှစ်တွင် (၁)ကြိမ် ပေါင်းရှင်းရမည်ဖြစ်ပြီး ကျွန်းပင်များရှင်သန်ကြီးထွားမှုကောင်းမွန်ပါက မဆောင်ရွက်ဘဲ ထားနိုင်ပါသည်။
- စတုတ္ထနှစ်တွင် နွယ်နှင့် ပင်ပူးများ ရှင်းလင်းပေးနိုင်ပါက ကျွန်းပင်၏ ကြီးထွားမှုနှင့် သွင်သဏ္ဌာန်ကောင်းမွန်ရေးကို အထောက်အကူ ပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။
- ပေါင်းရှင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပေါင်းပင်များ၏ အထူအပါး၊ ရရှိရန်ပုံငွေအပေါ် မူတည်၍ ဆောင်ရွက်ကြရာ၌ ဧရိယာ တစ်ခုလုံး ရှင်းလင်းရန်

အခက်အခဲရှိပါက ပင်ခြေပတ်လည် အပြောင်ရှင်းခြင်း၊ ကွန်တိုလိုင်းအတိုင်း အပြောင်ရှင်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

- ပထမနှစ် ပေါင်းသင်ရှင်းလင်းခြင်းကို အောက်ပါ ကာလများတွင် ဆောင်ရွက်ပါသည်-

(က) **ပ-ကြိမ်** ။ မေလစတုတ္ထပတ်နှင့်

ဇွန်လ

(ခ) **ဒ-ကြိမ်** ။ သြဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလ

(ဂ) **တ-ကြိမ်** ။ မိုးနှောင်းကာလ

- ပထမအကြိမ် ပေါင်းရှင်းခြင်းကို ပြိုင်ဘက် အပင်များအား ဖယ်ရှားရန်သာမက သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးအတွက်ပါ ရှင်းလင်းသည့်အနေ ဖြင့် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးချိန်တွင် တပြိုင်တည်းဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။
- ဒုတိယအကြိမ် ပေါင်းသင်ရှင်းလင်းချိန်သည် မြေအစိုဓာတ် ကောင်းစွာရရှိသော မိုးလယ်ကာလတွင် ဖြစ်ပြီး အပင်၏ ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေပါသည်။
- တတိယအကြိမ် ပေါင်းသင်ရှင်းလင်းခြင်းကို မိုးနှောင်းကာလ အစိုဓာတ် လျော့နည်းလာချိန်တွင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြေအစိုဓာတ် အများဆုံးအသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

- ရှင်းလင်းလိုက်သော ပေါင်းပင်အစိတ်အပိုင်းများဖြင့် ပင်ခြေကို အုပ်ဆိုင်းပေးခြင်း (Mulching) ဖြင့် အစိုဓါတ်ကို ပိုမိုထိန်းသိမ်း ပေးနိုင်ပါသည်။
- ဒုတိယနှစ်နှင့် တတိယနှစ် ပေါင်းသင်းရှင်းလင်းခြင်းကို အောက်ပါကာလများတွင် ဆောင်ရွက်ပါသည်-
 - (က) ၁-ကြိမ် ။ မေလနောက်ဆုံးပတ်၊ ဇွန်လ
 - (ခ) ၃-ကြိမ် ။ စက်တင်ဘာ၊ အောက်တိုဘာ
- မိုးဦးကျစတွင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက ပေါင်းပင်များ နှင့် ရွက်အုပ်ညီ ယှဉ်ပြိုင်နေရသော ကျွန်းပင်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့များစွာ ဖြစ်စေနိုင် ပါသည်။

ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း နည်းစနစ်

သေပင်ဖာထေးခြင်း (Patching)

- ဒုတိယအကြိမ် ပေါင်းသင်ရှင်းလင်းခြင်း လုပ်ငန်း နှင့်အတူ ဆောင်ရွက်ပါသည်။
- အစိုဓာတ် ကောင်းမွန်ချိန်ဖြစ်ရာ ဖာထေးပင်များ သည် မိုးနှောင်းကာလအထိ ဆက်လက်ရရှိမည့် မိုး ရေဖြင့် ရှင်သန်ကြီးထွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မီးကာကွယ်ခြင်း (Fire Protection)

- စတင်စိုက်ပျိုးသည့်နှစ် ပွင့်လင်းရာသီမှ အစပြု၍ စိုက်ခင်း(၅)နှစ်သား အရွယ်ထိ နှစ်စဉ် စနစ်တကျ ကာကွယ်နိုင်ပါက လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။
- အောက်ပါ နည်းလမ်း(၄)သွယ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါသည် -
 - (က) မီးတားလမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း
 - (ခ) မီးစောင့်များထားရှိခြင်း
 - (ဂ) သတိပေးတားမြစ်ခြင်း
 - (ဃ) စည်းရုံးပညာပေးခြင်း

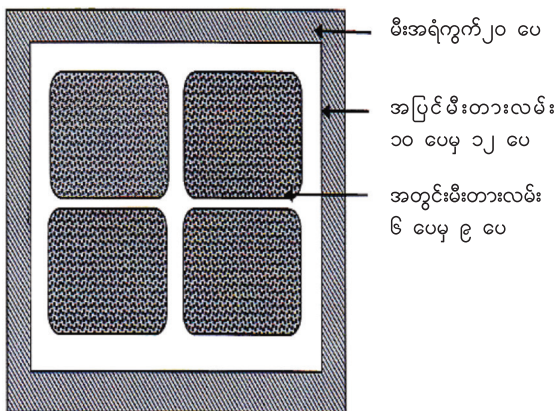
(က) မီးတားလမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း

- မီးတားလမ်း ဖောက်လုပ်ခြင်းကို ဒီဇင်ဘာလနှင့် ဇန်နဝါရီလတို့တွင် ဆောင်ရွက်ရပါသည်။
- အပြင်မီးတားလမ်း၊ အတွင်းမီးတားလမ်းနှင့် လိုအပ်လျှင် မီးအရန်ကွက်တို့ကို ဖောက်လုပ်ရပါသည်။
- **အပြင်မီးတားလမ်း။** ။ စိုက်ခင်း၏ ပတ်လည် အနားတစ်လျှောက် ရေချောင်းများရှိသည့်နေရာမှ အပ အကျယ် ၁၀ ပေမှ ၁၂ ပေထိ အပြောင်ရှင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

- စိုက်ခင်းပြင်ပမှ မီးဝင်ရောက်မှုကို တားဆီးရန်ဖြစ်ပါသည်။
- **အတွင်းမီးတားလမ်း။** ။ စိုက်ခင်း ဧရိယာ အတွင်းလိုအပ်သည့်နေရာများတွင် ဖိပေ မှ ငြိပေထိ ကျယ်သောလမ်းကြောင်းများ အပြောင်ရှင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- စိုက်ခင်းအတွင်း မီးလောင်ကျွမ်းပါက တနေရာမှ တနေရာသို့ အလွယ်တကူ ကူးစက်ခြင်း မရှိစေရန် ဖြစ်ပါသည်။
- မီးတားလမ်းအား အမြဲတစေ ရှင်းလင်းနေစေရန် တံမြက်စည်းလွှဲပေးရပါသည်။

- **မီးအရံကွက်။** ။ အပြင်မီးတားလမ်းနှင့် ထိစပ်နေသော သဘာဝတောတွင် မီးလောင်ကျွမ်းမှုဖြစ်ပေါ်ပါက မီးညွှန့်သည် အပြင်မီးတားလမ်းကိုကျော်လွန်ပြီး စိုက်ခင်းအတွင်းဝင်ရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေရှိပါက အပြင်မီးတားလမ်းနှင့် ကပ်လျက်ရှိသော ခြံနွယ်များကို ခုတ်လှဲမီးရှို့ထားခြင်းဖြင့် မီးအရံကွက်ကို ပြုလုပ်ထားရပါမည်။
- အကျယ်ပေ(၂၀)ခန့် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

(ခ) မီးစောင့်များထားရှိခြင်း

- စိုက်ခင်း ဧရိယာတစ်ခုလုံးကို လွှမ်းခြုံမြင်နိုင်သော နေရာ၌ မီးမျှော်စင်များ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် မီးစောင့်တဲများ ဆောက်လုပ်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ပြီး မီးစောင့်များထားရှိရပါသည်။
- မီးစောင့်များကို ဇန်နဝါရီလမှစ၍ မေလ လယ်ထိ ခန့်ထားပါသည်။
- မီးစောင့်များသည် မီးတားလမ်းတစ်လျှောက် လှည့်လည်စစ်ဆေးခြင်း၊ လိုအပ်ပါက မီးတားလမ်းတွင် တံမြက်စည်းလှဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ မီးအန္တရာယ်ကြုံလာပါက အချက်ပေးသံချောင်းခေါက်၍ လူစုပြီး ဝိုင်းဝန်းငြိမ်းသတ်ရပါမည်။

(၈) သတိပေးတားမြစ်ခြင်း

- စိုက်ခင်းအတွင်း လူသူဖြတ်သန်းသွားလာမှု များပြားသော နေရာများတွင် **“မီးသတိပြု၊ တောမီးမရှိရ၊ မီးကာကွယ်ထားသည်”** – အစရှိသော မီးသတိပေးဆိုင်းဘုတ်များ၊ ဘုတ်ပြားများ စိုက်ထူ ချိတ်ဆွဲထားရပါမည်။

(ဃ) စည်းရုံးပညာပေးခြင်း

- ပတ်ဝန်းကျင် ကျေးရွာများမှ သစ်တောအတွင်း ကျွဲ၊ နွား ကျောင်းခြင်း၊ အမဲလိုက်ခြင်း၊ ထင်း/ဝါး ခုတ်ခြင်း၊ ဟင်းရွက်ခုတ်ခြင်း စသည့်ကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရာ၌ ပေါ့ဆမီးကြောင့် တောမီးလောင်မှု အများဆုံးပေါ်ပေါက်ရာ နီးစပ်ရာ ကျေးရွာများသို့ ကွင်းဆင်းစည်းရုံးပြီး အသိပညာပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

သေပင်ရှင်ပင်ရေတွက်ခြင်း (Counting)

- သစ်ပင်စိုက်ပျိုးသည့်နှစ်၏ ဒီဇင်ဘာလ (သို့) နောင်နှစ်မိုးဦးမကျမီ သေပင်ရှင်ပင်ရေတွက်ခြင်းကိုဆောင်ရွက်ပါသည်။ နောင်နှစ် မိုးဦးမကျမီ မေလခန့်တွင် ဆောင်ရွက်ခြင်းက ခြောက်သွေ့ရာသီကို ဖြတ်သန်းပြီးနောက် သစ်ပင်များ၏ ရှင်သန်မှု အခြေအနေမှန်ကို ပိုမိုသိရှိနိုင်သဖြင့် ဒီဇင်ဘာလ ရေတွက်ခြင်းထက်ပို၍ သင့်လျော်ပါသည်။
- စိုက်ခင်း၏ ရှင်သန်မှု အခြေအနေကို သိရှိခြင်းအားဖြင့် လာမည့်မိုးရာသီတွင် သေပင်မည်မျှ ဖာထေးရမည်ကို သိရှိပြင်ဆင် နိုင်သည့်အပြင် စိုက်ခင်း၏ အားသာချက်၊ အားနည်းချက်များသိရှိပြီး တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင်နည်းလမ်းများ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝတောနှင့် စိုက်ခင်းလှုပ်ငန်းဌာန
သစ်တောဦးစီးဌာန

